

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2015–2018

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti
- Ny befolkningsprognos
- Löne- och prispförändring för landsting
- Statsbidrag för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Jämfört med den prognos vi presenterade i april (se EkonomiNytt 09/2015) har SCB publicerat en ny befolkningsframskrivning som bidragit till en upprevidering av vår bedömning av arbetade timmar från och med år 2016. Efter vår förra prognos har också regeringen lämnat en proposition till riksdagen, med förslag om en ändrad och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna som innebär en långsammare ökning av pensionsinkomsterna 2017 och 2018. De olika revideringarna tar dock till stor del ut varandra.

Snabb skatteunderlagstillväxt 2016

Skatteunderlagsprognosen är baserad på den samhällsekonomiska som beskrivs i *MakroNytt nr 1/2015, som kommer att publiceras den 21 augusti*.

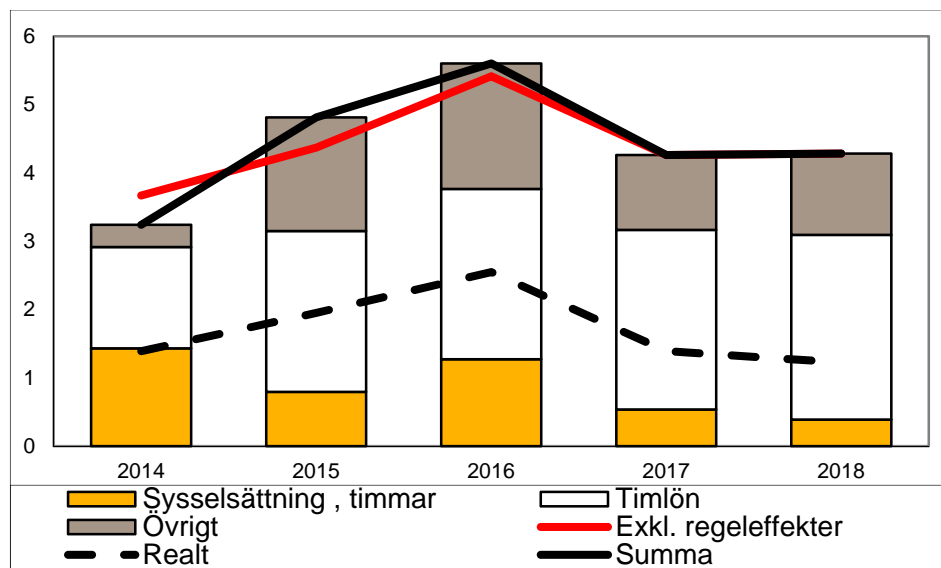
Den 6 augusti presenterade Skatteverket ett första preliminärt taxeringsutfall för inkomståret 2014. Det indikerar en skatteunderlagstillväxt på drygt 3 procent förra året, vilket är i linje med vår prognos.

I år tilltar skatteunderlagstillväxten betydligt jämfört med 2014 (diagram 1). Det beror delvis på större ökning av löner och pensioner, men också på att skatteunderlaget påverkas av ändrade avdragsregler. Förra året höll höjda grundavdrag tillbaka skatteunderlaget medan det i år får ett extra lyft av att avdragsrätten för pensionssparande trappas ner. Den underliggande ökningstakten, rensat för effekter av regeländringar som neutraliseras via det generella statsbidraget, stiger alltså inte lika brant.

Nästa år medför tilltagande ökningstakt för arbetade timmar och pensionsinkomster att skatteunderlagstillväxten accelererar ytterligare och beräknas visa den största ökningen sedan år 2007.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL.

Våra beräkningar utgår från att den pågående konjunkturuppgången leder till att ekonomin kommer i balans 2016 och att sysselsättningstillväxten därefter avtar. Efter 2016 räknar vi också med snabbare ökning av grundavdragen. Det är i huvudsak dessa båda faktorer som förklarar varför skatteunderlaget växer i långsammare takt från och med 2017.

Stora revideringar av sysselsättning och pensioner ger liten nettoeffekt

Efter den prognos vi publicerade i april har SCB publicerat en ny befolkningsframskrivning som visar större ökning av befolkningen i arbetsför ålder de närmaste åren. Det förklaras till stor del av att prognosen för flyktinginvandring har reviderats upp, vilket bidragit till en upprevidering av vår bedömning av arbetade timmar från och med år 2016, se tabell 1. Efter vår förra prognos har också regeringen lämnat en proposition till riksdagen, med förslag om en ändrad och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna (prop. 2014/15:125). Där föreslås nya sätt att beräkna inkomstindex och balanstal som innebär en långsammare ökning av pensionsinkomsterna 2017 och 2018. Därutöver har utvecklingen 2015 av avtalade pensioner reviderats ner. Upprevideringen av sysselsättningen år 2016 har också medfört en nedjustering av inkomsten av arbetslöshetsersättning samma år.

Tabell 1. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2014	2015	2016	2017	2018	2013–2018
SKL, aug	3,2	4,8	5,6	4,3	4,3	24,2
ESV, jun	3,2	4,7	4,7	4,5	4,5	23,6
SKL, apr	3,2	5,0	5,4	4,3	4,2	23,9
Reg, apr	2,6	5,3	5,7	5,3	4,7	25,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKL.

Modellen ”Skatter & bidrag”

Vid jämförelser mellan aktuell och föregående prognos för det enskilda landstinget är det ett par saker som särskilt bör observeras denna gång:

- Den nya befolkningsframskrivningen från SCB visar snabbare befolknings-tillväxt än den förra och därmed större befolkning för samtliga år. En effekt av detta är att den genomsnittliga skattekraften i riket sjunker, med mindre inkomstutjämningsbidrag per invånare som följd.
- I modellen ”Skatter & bidrag” är prognosen för respektive landstings skatteunderlag år 2014 baserad på det preliminära taxeringsutfallet för landstinget i fråga jämfört med riksgenomsnittet. Eftersom prognosen för senare år skrivs fram från denna nivå kan förändringen av det enskilda landstingets skatteunderlag jämfört med vår förra prognos avvika från det riksgenom-snitt som beskrivits här ovan.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Regeringens räknar med betydligt mindre ökning av skatteunderlaget 2014 än såväl SKL som Ekonomistyrningsverket. Skillnaden förklaras av att regeringen gör en försiktigare bedömning på flera punkter, bland annat när det gäller utvecklingen av lönesumman, arbetsmarknadsersättningar och grundavdrag.

För 2015 förutser regeringen en snabbare skatteunderlagstillväxt än SKL och ESV och även här skiljer sig prognoserna åt på en rad punkter. Det som har störst betydelse är att regeringens prognos visar större ökning av arbetade timmar, arbetsmarknadsersättningar och pensionsinkomster.

Att regeringens prognos visar starkare skatteunderlagstillväxt än SKL:s och ESV:s för åren 2017–2018 beror framförallt på större ökning av arbetade timmar. Det spelar också roll att regeringen utgår från mindre höjningar av grundavdragen än SKL.

ESV:s prognos visar betydligt svagare skatteunderlagstillväxt än SKL:s för år 2016. Det beror främst på att deras bedömning bygger på svagare arbetsmarknad, med lägre ökningstakt för både arbetade timmar och timlön.

Det finns skäl att påpeka att varken regeringen eller ESV kunnat beakta propositionen om en ändrad och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna när deras prognoser gjordes. Regeringens prognos som gjordes i april har inte heller kunnat beakta den befolkningsframskrivning som SCB publicerade i maj 2015.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos är det inte möjligt något år under prognosperioden. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 2. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2015	2016	2017	2018
Snitt 10 år	3,9	4,0	4,1	3,9
Årlig	4,4	5,4	4,3	4,3
Differens	0,4	1,5	0,2	0,3

Källa: Skatteverket och SKL.

Preliminärt taxeringsutfall augusti

Som nämns ovan har Skatteverket sammanställt ett första preliminärt utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst för inkomståret 2014 (taxeringsår 2015). Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<https://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/myndigheter/taxeringsutfallet/laddanertaxeringsutfallet.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Slutavräkningar

Slutavräkning 2014

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2013 och 2014 till 3,9 procent respektive 2,7 procent i Budgetpropositionen för år 2014. Slutligt utfall för 2013 blev 3,4 procent och vår prognos i december 2014 visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,3 procent för 2014. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2014 till 22 kronor per invånare den 1.11.2013.

SKL:s prognos enligt detta EkonomiNytt visar en ökning av skatteunderlaget med 3,2 procent för 2014. Med denna lägre uppräkning uppgår prognosen för avräkningen 2014 till 2 kronor, vilket medför en korrigerig på -20 kronor per invånare 1.11.2013 jämfört med bokslut 2014. Jämfört med vår prognos i april är det dock bara en marginell förändring.

Slutavräkning 2015

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2014 och 2015 uppgår till 3,3 procent respektive 4,6 procent, enligt regeringsbeslut. SKL:s prognos innebär en högre uppräkning vilket gör att vår prognos på slutavräkningen 2015 blir positiv, 31 kronor per invånare den 1.11.2014. Jämfört med vår prognos i februari är det dock en försämring med 42 kronor per invånare.

Befolkningsprognos

Den 19 maj presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) en reviderad befolkningsprognos för åren 2015–2060. Mer om prognosen finns att läsa på SCB:s webbplats:

<http://www.scb.se/sv /Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningsframskrivningar/Befolkningsframskrivningar/14498/14505/Behallare-for-Press/389899/>

Enligt SCB:s nya antaganden om migration, barnafödande och dödlighet på både lång och kort sikt, antas befolkningen i Sverige öka med drygt 3 miljoner till 12,9 miljoner fram till år 2060.

Redan nästa år beräknas tiomiljonersgränsen nås. De närmaste åren förväntas en stor folkökning, uppemot 150 000 personer per år. Det beror främst på ett antagande om en fortsatt hög invandring till Sverige, framförallt från Syrien. På längre sikt antas en något mindre folkökning, ungefär 50 000 per år.

Varje år under hela prognosperioden beräknas fler födas än avlida. Det kommer också vara fler invandrare än utvandrare alla år. Fram till år 2045 har nettomigrationen (att fler invandrar än utvandrare) störst betydelse för folkökningen. Efter 2045 har den naturliga folkökningen (att fler föds än dör) större betydelse än migrationen för folkökningen.

I tabellen nedan syns den nya prognosen, omräknad till befolkningen per första november respektive år.

Tabell 3 Befolkningsprognos för åren 2014–2018

	2014 (utfall)	2015	2016	2017	2018
Befolkning 1 nov	9 737 559	9 868 856	10 017 061	10 166 440	10 286 445
Procentuell förändring	1,08	1,35	1,50	1,49	1,18

Löne- och prisförändring för landsting

Dessa beräkningar bygger på den bild av samhällsekonomin som presenteras ovan. Vi räknar med samma löneutveckling i landstingen som för hela arbetsmarknaden. Sammantaget är revideringarna marginella jämfört med den förra prognosen av LPIK (EkonomiNytt 09/2015). Prisökningarna tilltar i takt med återhämtningen i samhällsekonomin.

Tabell 4. Prognos för LPIK

Årlig procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018
LPIK inkl. läkemedel	2,0	2,4	2,4	2,9
– Timlön	2,8	3,0	3,2	3,3
– Socialavgifter	3,1	3,0	3,3	5,5
– Läkemedel	-1,1	0,3	-1,1	-1,1
– Förbrukning	1,5	1,9	2,2	2,3
LPIK exkl. läkemedel	2,5	2,7	2,9	3,5

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) som används i SKL:s egna beräkningar och analyser och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 5. Prognos för Landstingsprisindex, LPI

Årlig procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	2,3	2,7	2,7	3,3
– Timlön	3,3	3,5	3,7	3,8
– Socialavgifter	3,6	3,5	3,8	6,1
Landstingsprisindex exkl. läkemedel	2,9	3,1	3,3	3,9

Statsbidrag för en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess

Den rörliga delen av bidraget för år 2015

Den rörliga delen av bidraget för år 2015 uppgår till 230 miljoner kronor och är uppdelat i två delar. För att ett landsting ska få del av bidraget ska minst ett av två delmål uppnås. 115 miljoner är avsatt för de landsting som når **Mål 1**: att den procentuella ökningen i länet av antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år är mindre år 2015 än den var i länet år 2014. Ytterligare 115 miljoner är avsatt för de landsting som når **Mål 2**: att den procentuella ökningen i länet av antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år är mindre år 2015 än den var i riket år 2014. De landsting som uppnår målen får en andel av respektive delbe-
lopp som motsvarar deras andel av befolkningen den 1 november 2014.

Tabell 6. Förändring av antalet sjukpenningdagar jämfört med föregående år i sjukfall upp till 2,5 år och rörlig del av statsbidraget för år 2015

Landsting	Förändring, procent			Statsbidrag, miljoner kr		
	2014	2015	Skillnad	Mål 1	Mål 2	Totalt
Stockholm	12,6	15,9	3,4	0,0	0,0	0,0
Uppsala	11,2	11,1	-0,1	5,5	5,5	11,0
Sörmanland	14,2	13,7	-0,5	4,4	0,0	4,4
Östergötland	11,0	9,7	-1,3	7,0	7,0	14,0
Jönköping	10,5	13,4	2,9	0,0	5,4	5,4
Kronoberg	9,8	13,0	3,2	0,0	3,0	3,0
Kalmar	10,3	13,0	2,7	0,0	3,7	3,7
Gotland	6,6	13,8	7,2	0,0	0,0	0,0
Blekinge	11,9	12,7	0,9	0,0	2,4	2,4
Skåne	14,2	14,0	-0,2	20,4	0,0	20,4
Halland	14,6	10,6	-4,0	4,9	4,9	9,8
Västra Götaland	15,3	13,6	-1,6	25,8	0,0	25,8
Värmland	17,8	8,1	-9,7	4,3	4,3	8,7
Örebro	13,0	15,4	2,5	0,0	0,0	0,0
Västmanland	13,4	15,1	1,7	0,0	0,0	0,0
Dalarna	15,8	11,7	-4,0	4,4	4,4	8,8
Gävleborg	12,6	11,2	-1,4	4,4	4,4	8,8
Västernorrland	17,8	18,3	0,5	0,0	0,0	0,0
Jämtland	8,4	15,8	7,4	0,0	0,0	0,0
Västerbotten	14,8	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Norrbottn	14,8	10,9	-3,9	4,0	4,0	7,9
Riket	13,5	13,7	0,2	85,1	49,1	134,2

Källa: Försäkringskassan och egna beräkningar.

Vi har statistik för antalet sjukpenningdagar till och med juni 2015. I tabell 6 kan man se hur antalet sjukpenningdagar förändrades helåret 2014 jämfört med 2013 och hur stor förändringen var under januari–juni i år jämfört med samma period 2014. Där framgår också hur stort statsbidrag varje landsting får om ökningstakten årets första kvartal består året ut. Tio landsting uppnår då mål 1 medan elva landsting uppnår mål 2. Totalt skulle en sådan utveckling innebära att fjorton landsting får dela på 134,2 miljoner kronor.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt 2015–2019” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excel-filen skriva in den egna läns-koden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2015–2019. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Ämnen, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

<http://skl.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag-specificering.1403.html>

Obs! Eftersom kompensationen för sociala avgifter inte ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning under 2015 ingår inte kompensationen i modellen skatter och bidrag eller i prognosunderlaget för 2015. Från och med 2016 ingår det dock i beräkningarna.

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Landsting som använder den nya modellen Skatter & bidrag, kan ladda ner filen för förenklad uppdatering:

- Uppdateringsfil-Lt-13-15.xls

från vår webbplats via Ekonomi, juridik, statistik–Ekonomi–Budget och planering–Skatter och bidrag, landsting. Följ sedan instruktionerna i filen, eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta EkonomiNytt.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 09/2015) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti
- Ny befolkningsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på befolkningen i varje län utvecklas i takt med riksprognosen men med hänsyn till historisk trend.

Information om tidpunkter under 2015

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi. Länk till sidan **Ekonomikalendern** finns en bit ner på sidan, under rubriken Läs vidare.

Har du aktiverat prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skl.se och välj Prenumerera på webbinnehåll. Länken ligger i den grå sidfoten längst ner på sidan.

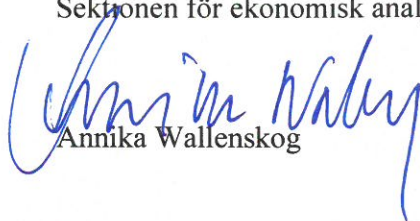
Under vårt område Ekonomi finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan dem.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34 och Jonas Eriksson (landstingsprisindex) 08-452 77 79.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se .

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilagor

”Prognosunderlag-Lt-2015-2019-15-13.xls”, finns på vår webbplats via följande länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx